

בית נאמן

מוצאי שבת פרשת "קרח", ד' תמוז התשע"ח

העלון יוצא לעילוי נשמת מדיאנה נגי' מה בת חנינה לבית וזמן ע"ה, ובעלה מיקיץ וכצננה בר רחל ע"ה

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח" רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב. **בשעה 22:00**

ניתן לשמוע **בשידור ישיר את** שיעורו של מרן שליט"א בערוץ קול ברמה. או ב'קול נאמן': 079-9-367-367 או ב'קול בית נאמן': 079-9270505

נושאי השיעור:

- א. לעמוד בפני בנו ת"ח. ב. פגעי ונוקי המחלוקת. ג. ענותנותו של משה רבנו ע"ה. ד. מחלוקת קרח ועדתו.
- ה. מחלוקת הגאונים וחכם בן מאיר. ו. האדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל. ז. האמונה בשבתאי צבי החריבה את העולם.
- ח. צד"ה הפוכה. ט. לשון "רבים" ליחיד. י. קריאת תיקון חצות.

מכלה את הגוף ואת הנפש ואת הממון, ומה נשאר עוד?! כי בהתחלה נכנסים במריבות, ואח"כ הולכים לעורכי דין ומשפטים, זה מבזבז מכאן וזה מבזבז משם, והכל הולך לאיבוד. הנה ברומי יש בנין ענק שנקרא "אמפי-תיאטרון", שנבנה לפני אלפיים שנה. מאיפה הרומאים הגיעו להון עתק כזה? מכסיפי ישראל של אוצרות בית המקדש, איך הגיעו לזה? כי היו שני אחים חמורים, שהשמות שלהם כמו של יוונים, "הורקנוס ואריסטובלוס", וכנראה בילדותם אבותיהם שהיו מגזע חשמונאים שלחו אותם לרומי, כדי שילמדו שם טכסיסי מלחמה (כי רומי היתה בעלת מלחמות). הם הלכו ללמוד שם, וכשחזרו היו להם ויכוחים וכל אחד דוחף את אחיו. למי הלכו? לא להלל הזקן או לחכמי ישראל, כי אלה בעיניהם סתם חלשים, ולכן הלכו לרומי. אבל היא היתה משחקת בהם, ולוקחת כסף מזה וכסף מזה, כי השיטה שלהם היתה "הפרד ומשול", כלומר להפריד ביניהם בשביל שהיא תמשול. וזו היתה הטעות של האחים האלה, שהובילה לחרבן בית המקדש. זה מה שיוצא ממחלוקת.

"והאיש משה ענו מאד מכל האדם"

ג. קרח ועדתו חשדו במשה רבנו שמחפש כבוד ובדה דברים מלבן, וכמו שאמרו: "ומדוע תתנשא על קהל ה'" (במדבר ט"ז ג'). אבל משה רבנו לא היה ככה. **דבר ראשון**, אם היה מחפש כבוד ונשיאות, קודם כל היה נותן תפקיד לבנים שלו גרושם ואליעזר, אבל בתורה לא כתוב שנתן להם כלום, רק לאליצפן בן עוזיאל ואחרים, ולכאורה הבנים שלך קודמים לכולם?! וגם אחרי שנפטר לא אמר "בני יירשו

השאלה הזאת מאיפה נבראו שמים וארץ? ומוסיף: "זכרתי לך את זה כדי שלא תטעה", כלומר שלא תחשוב שלא ראיתי את פרקי דרבי אליעזר, כי ראיתי את זה, אלא שזה מאמר סתום ותשאיר אותו ככה. וגם בתשובותיו (דפוס ליפסיא סי' קנ"ט) הוא כותב דבר כזה. ולכן כאן בצוואה שלו הוא סתם את הדברים, כי סמך על מה שכתב במקום אחר. ויש עוד כמה דברים כאלה, שרואים של הרמב"ם מדברת ממוחכם. (עיין בקונטרס כסא המלך הנ"ל עמ' צ"ה והלאה).

2. פעם מיישהו כתב על הרמב"ם: "כל קבל דרוח יתירא ביה" (דניאל ו' ד'), כלומר יש לו רוח יתירה והרגשה שהוא מנושא על כל העולם. וכי הרמב"ם היה ככה?! הרי הוא היה עונה לכל מי ששואל אותו שאלה, ופעם היה גר צדק שאמר לו: את החיבור שלך פירוש המשנה אני מבין, כי הוא כתוב בשפה הערבית ואני יודע אותיות עבריות, **אבל את המשנה תורה אני לא מבין אותה, כי הוא כתוב בשפה העברית, אולי תעשה לי טובה ותתרגם אותה?** ככה הוא כותב לו. אתה מבינים את זה?! כמו שאדם יבוא לרב עובדיה יוסף ע"ה, ויבקש ממנו: אתה יכול לתרגם לי את כל "יביע אומר" שלך לאנגלית או לערבית? מה השאלה הזאת?! מי שמקבל מכתב כזה זורק אותו לפח. אבל הרמב"ם עודד אותו, וכתב לו: חבל לי לתרגם את המשנה תורה לערבית, כי יש שם נעימות מיוחדת. ואם אתרגם אותה הרי תיפסד כל הנעימות הזאת, לא אוכל לעשות דבר כזה. **בן אדם כזה נחשב "רוח יתירא ביה"?!**

וכי יש אב שעומד מפני בנו?!

א. שבוע טוב ומבורך. הגמרא (גדה ט"ז ע"ב) אומרת: אמר רבי שמעון בר יוחאי, ארבעה דברים הקב"ה שונאן ואני איני אוהבן, כלומר אני לא שונא עד כדי כך אבל לא אוהב את זה. ואחד מהם, "הנכנס לביתו פתאום ואין צריך לומר לבית חבירו". מילדותנו התרגלנו בבית, **שכאשר אתה נכנס לבית שלך תדפוק בדלת, ואל תיכנס בהפתעה.** הגמרא (כתובות ס"ב ע"ב) מספרת שפעם אחד מחכמי התלמוד הלך ולמד שנים עשרה שנה, ואח"כ כשבא לביתו ראתה אותו אשתו והתעלפה ומתה. התפלל עליה ואמר: עניה זו לשוא חיכתה?! נעשה לה נס והתעוררה. חכם אחר אמר: אני לא אעשה כמותו, ולפני שחזר לביתו הלך לבית המדרש ושלח להודיע לאשתו שבעלה צריך להגיע לבית. ראה שם בבית המדרש בחור צעיר בן שנים עשרה בערך, שיודע ללמוד ולפלפל הרבה, אמר: כמה נחת רוח, הלואי שלא הייתי צריך ללכת מוחץ לביתי ללמוד. והיה לי בבית בן כזה שאני אהנה מהחכמה שלו. הלך הביתה, אמרה לו אשתו: ברוך הבא, כבר שמעתי שאתה צריך להגיע לבית. והנה הוא רואה שגם הבחור הזה נכנס לבית, וחשב שהוא בא לשאול אותו שאלה, אז קם לכבודו כמו תלמיד חכם "יניק וחכים" (קידושין ל"ב ע"ב). אשתו אמרה לו: וכי יש אב שעומד מפני בנו?! התפלל: זה הבן שלי?! אם ככה קיבלתי תרתי לטיבותא. מכאן הרמב"ם (פ"ו מהלכות ממרים ה"י) פוסק **שאפילו הבן חכם אין האב עומד בפני הבן.** כי מעולם לא ראינו שאבא יקום מפני הבן, ככה הביטוי של הגמרא: "מי איכא אבא דקאים מקמי בריה?!". אמנם זו שאלה בגמרא (קידושין ל"ג ע"ב) שנשארה בתיקו, אבל הרמב"ם הכריע את הדין ככה, ע"פ הסיפור הנ"ל.

המחלוקת מכלה את הגוף הנפש והממון

ב. היום קראנו פרשת "קרח". התורה מאריכה שם בפרטים ופרטי פרטים, ללמדנו כמה גרועה המחלוקת, כי זה הדבר הכי גרוע בעולם. הרמב"ם כותב בצוואתו: **אל תשקצו את נפשתיכם במחלוקת, כי היא**

1. אמנם הרבה מערערים על זה, ואומרים שזו לא הצוואה של הרמב"ם. אבל זה הסגנון שלו, כי אמנם אצל כל החכמים תוכל לומר שאולי זה סגנון של חכמים אחרים, אבל את הרמב"ם אי אפשר לזייף ולא לסגנון ולא להטעות את הלשון שלו, כי אתה רואה שהרמב"ם מדבר כאן, וכל הפלפולים של הפרופסורים בדורנו הם עפר ואפר לעומת האמת. ולפעמים כתוב בצוואה שלו דברים שאי אפשר להבין אותם, עד שתקח עוד דברים שלו בתשובות או במורה נבוכים, ואז תבין את הכוונה שלו. למשל הוא אומר שם: **אם תמצא במקרא או בדברי חכמים דבר שסותר את האמונה, אל תבלבל את המח שלך, אלא תשאיר בצד את הדבר הזה, ותמשיך עם האמונה שלך כרגיל** (עיין קונטרס כסא המלך הנד"מ עמ' פ"ב, ובספר דרכי העיון עמ' מ"א). מה הוא מתכוין? במורה נבוכים (ח"ב פכ"ו) הוא תמה על פרקי דרבי אליעזר, שכתוב שם (פרק ג'): שמים מאיפה נבראו? ארץ מאיפה נבראה? וכו', והוא מקשה על זה, שהרי כל העולם נברא יש מאין, ומה

ניצוב גרפי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצאי שבת	ר"ת
19:13	20:30	י-ם
19:30	20:33	ת"א
19:21	20:35	ח'יפה
19:28	20:30	ב"ש

לקבלת העלון: bait.neheman@gmail.com

כל הזכויות שמורות ל"בית נאמן" ו"בית נחמני תורה". מוסד אור צדיקים ש"נ" מוסדות חכמה ורחמים ברכיה

עורכים: הר"ג אביחי טענדן, שלום דרעי, משה חמד שליט"א עריכה ובקורת: הר"ג רבי אלעד עידאן שליט"א

מחלוקת בין הגאונים לחכם בן מאיר

ה. אבל היו גם מחלוקות בין תלמידי חכמים. פעם הגאונים היו מסדרים לוח שנה שלהם (ובג'רבא עושים ככה עד היום הזה)⁶, כי לא כל אחד היה יכול לדעת את זה, ולכן הם מחשבים הכל ושולחים לכל הגולה כולה. בימי רב סעדיה גאון, בשנת ארבעת אלפים תרפ"ב (לפני אלף ומאה שנה בערך), בא חכם אחד מירושלים "בן מאיר", ואמר להם: **מה שאתם אומרים שאם המולד של ראש השנה יחול אחרי חצות היום דוחים את ראש השנה למחרת**, אני קיבלתי משהו אחר בחשבון הזה, שזה דוקא אם הוא יחול אחרי חצות ותרמ"ב חלקים (כלומר שש מאות ארבעים ושנים חלקים), ואם לא אז אפשר לקבוע אותו באותו היום. מה המקור לזה? ככה הוא קיבל מרבותיו⁷. ובניתיים עם ישראל נחלק לשתיים, חלק עושים כמו בן מאיר וחלק עושים כמו הגאונים. רב סעדיה גאון היה אז במצרים ועוד לא הגיע לבבל, אבל התכתב איתו ודחה אותו במשך שנה שנתיים ושלוש, עד שבטלה המחלוקת וכולם עושים כמו הגאונים. אח"כ כשהגיע רב סעדיה אצל הגאונים, אמרו לו: כל הכבוד לך, הצלת את מסורת הדורות שלנו, אנחנו לא ידענו להתמודד איתו, כי הוא חכם ולא אדם פשוט, אבל אתה הצלת את הכבוד של הגאונים והמסורת שלנו. ולכן מינו אותו לגאון אע"פ שלא היה מזרע הגאונים⁸. רב סעדיה גאון ידע לענות לקראים על כל שאלה שלהם, כל מה שהיו שואלים אותו: מנין לכם? היה מסביר להם בטוב טעם⁹.

"מחלוקת קרח וכל עדתו"

1. המשנה (אבות פ"ה מ"ז) אומרת: כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. **איזו היא מחלוקת לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמואי, ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל**

הרמב"ם? אמרתי לו: אין בעיה בזה, כי בשו"ת הרא"ם כתוב שאפשר ללמד קראים חשבון והנדרסה וכל המדעים שבועולם. אמר לי: יש אחד שומר תורה ומצוות, שלימד את הקראים שלא הבינו את החשבונות של הרמב"ם, ועכשיו הם עושים לפי הראיה מכוון במציאות, והם מדברים נגדנו שעושים ע"פ החשבון. אבל באמת אנחנו יודעים את החשבון ע"פ הראיה. **רבי מרדכי גנוט שליט"א** כותב בלוח שלו גם את "המולד האמיתי", מה הכוונה? זה המולד ע"פ הראיה. וההפרש בין המולד הזה ובין המולד הרגיל הוא כמה שעות. אבל לא נוכל לעשות היום ע"פ הראיה, משתי סיבות: א. צריכים לבוא עדים ולדון לפני בית דין סמוכין, ואין היום דבר כזה. ב. לא כל עם ישראל יקבל את זה, כי יגידו "אנחנו הולכים לפי החשבון". לכן נשאר ככה, ולא כדאי לעשות חדשות, "עושה חדשות בעל מלחמות". זו ההפרדה הראשונה של הקראים מאיתנו.

6. ולא שזה לוח שנה מיוחד אלא הוא לוח רגיל, רק שיש דברים שלא כתובים בשום לוח רק בשלהם. למשל הם כותבים: מיום פלוני והלאה הלילות מתחילים להתארך, מיום פלוני והלאה הלילות שחורים, מיום פלוני והלאה הלילות לבנים, ביום פלוני מתחיל החום, וכל מיני דברים כאלה (והם כתובים בספר שירי דוד). ושם גם תמיד מוצאים את מספר השנה בגימטריא, בתורה נביאים ובכתובים. **רבי אברהם ביתאן ז"ל** (מח"ס שמו אברהם) היה שולח לי כל שנה את לוח השנה של ג'רבא, ושואל אם הדברים נכונים או לא (אפילו שכבר נדפס), והייתי בודק את המולדות וכדו' ורואה שהכל בסדר.

7. אמנם בדור האחרון מצאו הסברים לזה. ואחד בשם "ברנשטיין" כתב ספר על זה, והסביר מה שהסביר בזה. (אמנם לא ראיתי את הספר הזה, אבל אל תביאו לי אותו, כי אם כל ספר שאני מזכיר תביאו לי יהיה לי מעמס של ספרים, "עטרת תפארת לעמוסי בט"ן", ואין לי כח לזה).

8. אחרי שנפטר הגאון שלהם, הלכו לרב אחד רבי נסים נהרוואני (שהיה סגי נהור), ושאלו אותו: מה דעתך למנות את רב סעדיה לגאון? אמר להם: רב סעדיה חכם גדול, אבל הוא יעמוד על דעתו ולא תסתדרו איתו. אמרו: מה אכפת לנו? אם הוא חכם גדול זה מספיק. מינו אותו. אבל אח"כ היו לו ויכוח גדול עם ריש גלותא דוד בן זכאי, והוכרח להיפרד מהם ולשבת במערבה. שם הוא כתב כמה ספרים במשך שנים, עד שנפטר ביגון מתוך צער (ככה מעידים עליו). אבל אי אפשר לקחת ממנו את הספרים שלו. **לפעמים הקב"ה מביא לאדם בעיות שבביל שיתמנה לכתוב את החיבורים שלו**.

9. אמר להם: אתם חושבים שהכל ברור בתורה שבכתב בלבד? אם כן, תגידו לי כמה שיעור אורך ורוחב של סוכה? דבר שני, וקשרתם לאות? מה צריך לקשור בתפלין? ניירות? אתם לא יודעים את התשובה, **אם ככה הכל צריך קבלה, וזה נמצא בתורה שבעל פה, כי התורה לא תסמון שאנשים יבדו דברים מלבם**. וככה היה נלחם בהם. למשל מה שהיו אומרים שצריכים ליל שבת להיות בחושך בגלל שנאמר "לא תבערו אש" (שמות ל"ה ג'). איזו טפשות, וכי אנחנו מבערים בשבת?! הרי מבערים ביום ששי. אבל על דבר כזה הוא היה צריך לכתוב ספר שלם, עד ששיכנע אותם שאפשר להדליק נרות בערב שבת. ומזה תקנו הגאונים ברכת "להדליק נר של שבת" (עיי' בספר ויען שמואל רישע"ו עמ' קל"ז). רב סעדיה גאון זכה **שטימן רס"ג בשלחן ערוך מדבר על הדלקת נרות שבת**, רס"ג ראשי תיבות רב סעדיה גאון (זה רעיון שכתבו אותו. ועיי' עלון מס' 95 הערה 25).

אותי³. **דבר שני**, רבי יהונתן אייבשיץ אמר הוכחה שהתורה מן השמים, ממה שכתוב בתורה "וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי, ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא ותצפנהו שלושה ירחים" (שמות ב' א'-ב'), ואח"כ בת פרעה קראה לו משה. אם משה רבנו היה רוצה להתפאר, היה כותב בתורה סיפור שהוא נולד בלי אבא, ואבא שלו זה בורא עולם. וכמו שהמשוררים (שיכולים להגזים) כתבו על הרמב"ם: "אדם ולא אדם, ואם אדם אמת, ממלאכי רום אמך הרתה". ולהבדיל הגוים אומרים ככה על אותו האיש, וזה טירוף. אבל התורה אומרת "ותהר האשה ותלד בן", אבא שלו עמרם ואמא שלו יוכבד. **דבר שלישי**, בפטירת משה רבנו כתוב "ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה" (דברים ל"ד ו'), והרי אדם שמחפש כבוד אדרבה צריך לומר איפה המקום שלו, כדי שיבואו מליונים וישתטחו על קברו. היום יש לנו רבי שמעון בר יוחאי, שאומרים שכל שנה באים לשם שני מליון עד שלושה מליון (אני לא זוכר בדיוק)⁴. ואצל משה רבנו היו באים עוד יותר, אבל "ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה". אלו הוכחות של רבי יהונתן אייבשיץ. **ועוד הוכחה אחרת**, בתורה כתוב: "ערות אחות אביך לא תגלה כי שאר אביך היא" (ויקרא י"ח י"ב), ומי שלקח אחות אביו הילדים ממזרים רח"ל, והנה משה רבנו נולד מזה, שהרי אביו עמרם לקח את יוכבד דודתו אחות אביו לו לאשה. ולכאורה היה משה רבנו צריך להשמיט את זה. אלא כך נצטווה ומוסר את הדברים כמו שקיבל אותם, ומפני שזה היה לפני מתן תורה, אין קושיות עליו בזה. אדם אמיתי ניכר מתוך הסגנון שלו. **הוכחה נוספת**, יהושע אומר למשה רבנו: "אדני משה כלאם" (במדבר י"א כ"ח), ומשה אומר לו: "ומי יתן כל עם ה' נביאים" (שם פסוק כ"ט), אדרבה שיהיו כולם נביאים ולא יצטרכו אלי, כי אז כל אחד שיבוא לשאל מה הדין, אומר לו: אתה בעצמך נביא אז תתקשר ישר לבורא עולם. זה מראה על ענוה של משה רבנו ע"ה. ובכל זאת קרח אומר לו: "ומדוע תתנשאו?", כי זה טבע אנשים שמחפשים מחלוקת, שמכל מלה ימצאו עילה, ואם אמרת ככה כוונתך אחרת, אפילו שלא התכוונת לזה.

"ובני קרח לא מתו"

ד. וזה לא רק בזמן קרח, אלא לכל אורך ההסטוריה היה דבר כזה. **הרב עובדיה ע"ה** אומר "ובני קרח לא מתו" (שם כ"ו י"א), כי בכל דור ודור יש מבני קרח. בעבר היו צדוקים בייתוסים וקראים, אבל אלה כבר נכרתו מעם ישראל. בהתחלה היו הצדוקים והבייתוסים, ואחרי שנחרב בית המקדש השני נעלמו ולא נודע שמם. הקראים הגיעו יותר מאוחר בימי רב סעדיה גאון, ולפי מה שמספר הרב"ד בספר הקבלה (עמ' 11). זה לא הרב"ד הרגיל), זה בגלל ויכוח בין שני אחים מי יהיה ריש גלותא, העם רצה את הבן הקטן כי הוא יותר ירא שמים, ולכן הבן הגדול עשה צרות צרורות, ואמר "אני חולק על תורה שבעל פה". השם שלו ענו, "כלה ענו ויולך כן יורד שאול לא יעלה" (איוב ז' ט'). מה יצא לו מכל השגעונות שלו? שיש כמה אלפי קראים בעולם, זה הכל⁵.

3. למה באמת הבנים לא זכו לזה? משום שאמא שלהם צפורה באה ממדין, והאמא בעלת משקל גדול בחינוך הילדים, והכל תלוי בה. אהרן לקח את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון, והגמרא (בבא בתרא ק"י ע"א) אומרת: מה אכפת לנו אחות של מי? אלא הנושא אשה יבדוק באחיה. אם אתה רוצה לקחת אשה ולבדוק איך האופי שלה, הרי אתה לא מכיר אותה. מה תעשה? אמנם היום הולכים למורה שלה כמו הרב וולף ואור החיים וכדו', אבל פעם לא היה דבר כזה. ואם תשאל אותה: איך האופי שלך? וכי היא תגיד לך?! לכן תבדוק באחים שלה, ומהם אתה יכול ללמוד עליה. אהרן בדק באחיה נחשון, שהיה לו כח במסירות נפש וקפץ לים (וכמו שאומרים היום "קפיצה נחשנית"), ואח"כ התגלה האופי הזה בפנחס נכדו של אהרן, וכמו שכתוב "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו" (במדבר כ"ה י"א). "ויקח רומח בידו" (שם פסוק ז'). ולכן משה רבנו שהיה במדין, ויתרו נתן לו את בתו, אמנם הוא היה גר צדק וצפורה היתה צדקת, אבל מכאן ועד להנהיג אחרים, הדרך ארוכה.

4. ואמרת שטימן לזה בפרקי אבות (פ"ח מ"ג): **רבי שמעון בר יוחאי** אומר, שלושה כתרם הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן. "שם" ראשי תיבות שני מליון או שלשה מליון.

5. עד היום הקראים לא מחשבים ע"פ החשבונות שלנו בעיבור, אלא ע"פ הראיה. אבל איך הם יודעים את זה? הרי הם בקושי יודעים קצת חשבון. אלא הם למדו את הרמב"ם בהלכות קידוש החודש. אחד שאל אותי: האם אפשר ללמד את הקראים החשבונות המסובכים של

הגמרא (ברכות ס"ג ע"ב) אומרת שזה אדם שממית עצמו באהלה של תורה. והאדמו"ר היה ככה. אומרים שהוא למד באוניברסיטה בגרמניה (ועוד כמה רבנים מפורסמים למדו שם)¹², ובשעה שלמד שם היה יושב בטלית ותפלין ולומד גמרא קשה (נדמה לי מסכת כריתות). הפרופסור המרצה היה מדבר שם, וכשסיים אמר לו: מיסטר שניאורסון, הבנת מה דיברתי? אמר לו: כן, הבנתי. אמר לו הפרופסור: אם כן, תחזור בבקשה על הדברים. והאדמו"ר חזר על הכל. ההוא נדהם, אדם עם גמרא ועם טלית ועם תפלין ועם ציציות ועם כובע ועם זקן, ומבין כל מה שאני מדבר בהרצאה. אח"כ שאל את כולם שם, וראה שאף אחד לא הבין כלום, אמר: איזה חמורים יש לי כאן, רק החכם הזה יודע את הכל. וגם מתי שהיה שם בלי ספרים, היה רושם רשימות הערה כאן והערה שם, ומציין את הדפים והמקורות בסימני שאלה כדי שאח"כ יבדקו את זה. היום מצאו את הרשימות האלה, ועובדים עליהם.

אתה היהודי המליון שמניח תפלין!

בזכות האדמו"ר הניחו תפלין למעלה ממליון יהודים! היו יהודים חילונים שלא הניחו תפלין מעולם, באים לכותל המערבי ומניחים להם שם תפלין, ובשנת תשכ"ז מחודש אייר (שאי שחררו את הכותל המערבי במלחמת ששת הימים) עד סוף חודש אלול, הניחו כבר מאה אלף איש. האדמו"ר שאל: כמה הניחו תפלין? אמרו לו: מאה אלף איש, אמר: זה מעט, צריך יותר מזה. "יש אוהב דבק מאח" (משלי י"ח כ"ד), מאח ראשי תיבות מאה אלף חילונים. אמרו לו: וכי הרב רוצה מליון? אמר להם: כן, מליון! ועשו ככה. כל אחד שבא להניח תפלין רשמו אותו, וכשהגיע היהודי המליון אמרו לו: רגע, אנחנו עושים סעודה. הוא התפלא: על מה סעודה? אמרו לו: על זה שהנחת תפלין, שאל אותם: הרבה הניחו תפלין, מה קרה עכשיו? אמרו לו: אתה היהודי המליון שמניח תפלין! והרבה מהם אחרי שמניחים תפלין, חושבים אחרת על התורה, כי רואים את השמחה של החסידים במצוות.

האדמו"ר לא התיימש מאף יהודי בעולם

יא. האדמו"ר לא התיימש מאף יהודי, "לבלתי ידח ממנו נדח" (שמואל ב', י"ד י"ד), כל יהודי בחזקת צדיק, ואפשר לקרב אותו. עד ימיו כל מי שהיה פורש לצד השני אינו חוזר יותר, "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים" (משלי ב' י"ט), בא האדמו"ר ואמר: אפשר להחזיר אותם! כי בכל יהודי יש ניצוץ. היה מעשה בסופר חילוני (נדמה לי קוראים לו "אליעזר שטיינמן"), שרצה לכתוב על תנועת החסידות, כי אף אחד לא הכיר את הדבר הזה. הלך לחסיד חב"ד בארץ, וביקש ממנו ספרי חסידות. אמר לו: קודם כל אני אשאל את הרבי. שאל אותו, ואמר לו: תן לו, אבל אל תגיד לו אף מלה על היהדות, לא לשמור שבת ולא להניח תפלין, רק תתן לו את הספרים האלה. ואם יראה דברים עמוקים וישאל אותך, תענה לו בלבד. ועשה ככה. הסופר היה מתעניין ושואל אותו וכותב הכל. יום אחד אמר לו: אני מקנא בכך, אני רוצה להניח תפלין... הניח לו תפלין. וככה כמה פעמים, עד שאמר לו: כל פעם אתה מניח לי תפלין שלך, אולי תקנה לי תפלין משלי, ואני אשלם לך. ככה אמר מעצמו לבד. התורה יכולה לזכות כל אדם, ומי שבורח ממנה הוא בורח מחייו. היום מרגישים את זה, כי הרמטכ"ל לא רוצה למנות אדם אחד בתפקיד מכובד בגלל שאמר ללוחמים שלו להגיד "שמע ישראל", והרי זו כפירה בעיניהם, כי זה משגע אותם והם לא רוצים לשמוע

12. אחד מהם רבי אברהם סופר (הוא נקרא רבי אברהם שרייבר, כי "שרייבר" באידיש זה סופר), שערך והוציא כל ספרי המאירי ויש לו שם הערות יפות מאד, כי היו לומדים פשוט אמיתי. פעם אחת הרב עובדיה דחה דבריו, ואני עיינתי ומצאתי הסבר לזה. למה החכם הזה למד באוניברסיטה? כנראה היה צעיר ויגון לתלמידי חכמים, כי לא היתה להם פרנסה (א"ב - אל"ף זה אין לו פרנסה. ב"ת זה בעולמי יש תורה), וממילא לוקחים אשה בגיל מבוגר, כי אף אשה לא תרצה להתחתן עם אדם שאין לו פרנסה, ואח"כ צריכים לבקש כסף מאנשים, "בוזו כסף בוזו זהב" (נחום ב' י'), ולכן הוא למד כדי שתהיה לו פרנסה, ואח"כ לא הוצרך לזה. וגם האדמו"ר היה ככה.

עדתו. המלבי"ם (במדבר ט"ז א') שואל: למה כתוב קרח וכל עדתו? הרי צריך לומר "קרח ומשה", וכמו שאמרנו הלל ושמאי. אלא מכאן תראה דבר נפלא, שלא תחשוב שהויכוח היה בין קרח ומשה, אלא הוא היה בין קרח לכל עדתו, כי כל אחד אמר שהוא ראוי להיות רב, וכל אחד ממאתים חמשים איש אומר אני "נר ישראל" (מאתים חמשים גימטריא "נר"...), ואני מתאים להיות מתחרה עם קרח.

"חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו"

ז. חוץ מאחד שהיה עניו באמת, וזהו און בן פלת. הגמרא (סנהדרין ק"ט ע"ב) אומרת שאשתו אמרה לו: תגיד לי, אתה חושב שפעם תהיה במקום משה? הרי אם קרח יהיה גדול - אתה תהיה תלמידו, ואם משה רבנו יהיה גדול - אתה תהיה תלמידו, אז מה אכפת לך?! אמר לה: אני כבר חתמתי להם שאם יקראו לי אלך עמהם. אמרה לו: אני אציל אותך, שאל אותה: איך תצילי אותי? אמרה לו: אל תשאל שאלות, תלך לישון ואני כבר אדע מה לעשות עם זה. ישבה על פתח האהל ומסתרקת שם, וכל האנשים שבאו כולם קדושים, ורואים אשת איש מסתרקת על פתח האהל, אז עזבו אותה והלכו משם. הוא לא היה ישן ממש, אלא "נים ולא נים תיר ולא תיר" (פסחים ק"כ ע"ב, ועוד), ושומע רעידת אדמה וחרבן גדול, שאל: מה קרה? אמרה לו אשתו: הצלתי אותך, "וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל" (במדבר ט"ז ל"ג), לא טוב עשיתי?! הגמרא (סנהדרין שם) אומרת שעל זה נאמר "**חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו**" (משלי י"ד א'). הפסוק הזה כ"כ יפה, שאשה חכמה אע"פ שאין לה בית היא בונה אותו, ואילו אשה אולת הפוך מזה, יש לה בית והיא הורסת אותו במו ידיה. הגמרא (שם ק"ע י"א) אומרת שאשתו של און פלת "חכמות נשים בנתה ביתה", ואילו אשתו של קרח "אולת בידיה תהרסנו", כי היא שיגעה אותו, ואמרה לו: משה רבנו גילח אתכם לגמרי, ואילו אותו ואת אחיו הוא משאיר בכבוד, ואתה בא אלי ככה מגולח קרחת לבית?! זה "אולת בידיה תהרסנו".

"אדם כי ימות באהל" - האדמו"ר מליובאוויטש

ח. למה אני אומר כל זה? כי היום הפטירה של אדמו"ר גדול, האדמו"ר מליובאוויטש, שנפטר עם צאת השבת ביום ג' בתמוז תשנ"ד (כמו היום), לפני עשרים וארבע שנים בדיוק. שמו רמוז בתורה בפרשת חקת שקראנו היום במנחה: "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר י"ט י"ד), אדם ראשי תיבות אדמו"ר מליובאוויטש. אז שנתיים לפני, ביום כ"ז באדר א' תשנ"ב, הלך לציון של חותנו¹⁰, וביום שמגיע לשם, היה נשאר בתענית כל היום (ואולי היה שותה תה או קפה בבוקר), והוא נכנס לבד ומי שהיה הולך איתו נשאר בחוץ. אותו היום קיבל שם אירוע מוחי. המשרת ראה שהוא מתעכב הרבה, וחשב אולי הרב מאריך בתפלה שם. אח"כ ראה שהשעה מאוחרת, ועוד מעט לילה ועדיין לא התפללו מנחה. נכנס פנימה, וראה אותו ככה¹¹. וזה "אדם כי ימות באהל", באהל חותנו (וע"ע בסנסן ליאיר עמוד ל"א).

היה ממית עצמו באהלה של תורה

ט. מה הקשר "זאת התורה אדם כי ימות באהל" לאדמו"ר מליובאוויטש?

10. תמיד היה הולך לשם. וכ"כ התרגל בזה, עד שכל פעם ששואלים אותו שאלות, כותב בראשי תיבות "אזה"צ", כלומר אזכיר על הצינור.
11. יש ללמוד מזה שתמיד האדם זקוק לעזרה. הרמב"ם כותב: "אדם מדיני בטבעו", אדם צריך עזרה. לכן אל תעשה דבר לבדך ואפילו שיש לך אלף סיבות לזה, כי צריך תמיד לחשוב מה שישגיח עליך, ולפחות "משגיח מן החלונות" שישים לב עליך, כי צריך תמיד לחשוב מה יהיה הלאה. ובמיוחד האדמו"ר שהיה אז בגיל תשעים וגם לא אכל כלום כל היום, ואי אפשר לעשות את זה. מיד הביאו לו אמבולנס, וכבר היה קצת מאוחר. אח"כ באו כל מיני רופאים, וכל אחד אומר את דעתו. אבל לא היה רופא אחד שאפשר לסמוך עליו. ויש אומרים שכל אחד מהמזכירים שלו (היו לו ארבעה-חמשה מזכירים) היה אומר שיש לו רופא טוב יותר, אבל "הטוב שברופאים" וכו' (קידושיין פ"ב ע"א).

בזכותך! עוד אנשים יזכו ללמוד ב'בית נאמן' <<

”עבוד רבנן שלמא בינייהו”

יג. אמנם הרב שך ע”ה היה חזק מאד נגד האדמו”ר, אבל עם כל זאת מתי ששמע שהאדמו”ר קיבל אירוע מוחי, בירר מה שם האמא שלו כדי להזכיר אותו בתפלה. כי למרות שיש מחלוקות אבל הכל מבחוץ, כי מבפנים יודעים שכולם שומרים שבת ושומרים תורה ולומדים תלמוד והלכה, רק שהמחלוקת כולה על פרטים ולא על כללים¹⁵, ובאמת אותו דבר כולם, “כולנו בני איש אחד נחנו” (בראשית מ”ב י”א), והמחלוקת רק מחריבה את העולם. ולכן אמנם היתה מחלוקת בין הרבנים, אבל אחרי שכל אחד הלך לעולמו, “עבוד רבנן שלמא בינייהו”. רבי ינון חורי ע”ה היה אומר: הרב שך יודע מה שהוא אומר, והרבי מליובאוויטש יודע מה שהוא אומר.

מחלוקת היעב”ץ ורבי יהונתן אייבשיץ

יד. לפני מאתיים שנה היתה מחלוקת גדולה (שיש אומרים שגרמה לכלל ההשכלה והחרבן הזה), המחלוקת בין שני חכמים גדולים, הגאון יעב”ץ רבי יעקב עמדין בן צבי והגאון רבי יהונתן אייבשיץ. המחלוקת הגיעה עד השמים, בקללות נמרצות, כי היעב”ץ חריף מאד, וכשהוא שופך את

ממשלה הגון מנחם בגין (בגין גימטריא הגון עם הכולל, גם הגון וגם עם הכולל...), והוא אומר: לפי אמונתי העמוקה צריך להיות גיור כהלכה, למה? כי כל ההמצאה של “גיור” זה ע”פ ההלכה, שהרי בלי ההלכה אדם מגזע של גוים לא יכול להתגייר (פעם היה יהודי אחד מגרמניה שבא לביה”כ שלנו לאסוף כסף, ובא איתו תלמיד חכם ואמר שהוא גר צדק, ולולי ההלכה שאומרת שאם קיבל עליו את התורה נעשה יהודי, הרי הוא נראה גרמני ולא יהודי). ולכן אי אפשר לסלף ולעשות גיור שלא כהלכה. אבל לא הסכימו ואמרו שלא צריך את זה. ואחד הרבנים טען שלפי החק, הגיור עומד על הרבנות, והרבנות עומדת על ההלכה, וא”כ נגמר הסיפור הזה. **אבל באמת הוא עוד לא התחיל, כי היום אינם גיורים מחוץ לארץ, שמחריבים את כל התורה כולה, וכי אפשר לקבל אותם? הרי אלו גיורים שאין בהם כלום,** וכאשר יהודי מתחתן עם נוצרייה אז מביא שנים, “מזה אחד ומזה אחד” (שמות י”ז י”ב), רבאי רפורמי מכאן וכומר מכאן, זה אומר את נוסח שבע ברכות באנגלית וזה אומר שבע ברכות רגיל. וכי זה גיור?! זה צחוק. צריך לעמוד חזק שיהיה רק ע”פ ההלכה, ויגיע הזמן שיסודר הדבר הזה.

15. למשל לגבי שינה בסוכה, האדמו”ר אמר שלא צריכים לישון בסוכה, כי איך אפשר לישון בסוכה שיש שם מקיפין דבינה? (ליקוטי שיחות חלק כ”ט דף 211). ומישהו כתב לי שהביטוי הזה לא של האדמו”ר, אלא של בנו של האדמו”ר הזקן, “האדמו”ר האמצעי”, רבי דב בר (חי לפני מאתיים שנה). וכיון שהוא יודע שיש למעלה מקיפין של ספירת בינה, לכן שאל: איך אפשר לישון בסוכה?! אבל לא אמר שאסור לישון בסוכה, רק שהבינו אותו ככה. באמריקה לא ישנים בסוכה, למה? כי שם קר מאד (פעם הייתי שם בחודש כסלו, ובאותו שבוע היה קצת חם, ואמרו לי: כאן בדרך כלל קר מאד, ואתה הבאת איתך את השמש מארץ ישראל... אמרתי להם: “אמריקה” אותיות קר אימה, כי זה קור שכולו אימה ופחד...). אבל בארץ ישראל לא קר ב”ה, ובחג הסוכות אפשר לישון בסוכה. **פעם באו אל הרבי יהודים מארץ ישראל, והוא שאל אותם: אתם ישנים בסוכה? אמרו לו: כן, אמר להם: יפה מאד, “ושכבת וערבה שנתך”** (משלי ג’ כ”ד). ויש כל מיני סיפורים כאלה. זאת אומרת שהוא לא נגד השינה בסוכה, אלא שהטעם העיקרי מה שכתב הרמ”א (סימן תרל”ט ס”ב) שזה מפני הקרירות, והם הוסיפו עוד טעמים. וכמו שהרמ”א שם הוסיף שזה מפני “איש וביתו”, כי אשתו צריכה לישון איתו, ואי אפשר שיהיו כמה אנשים כל אחד עם אשתו בסוכה. אבל זה לא טעם מספיק, משום שהזקנים ישנו בסוכה (סוכה כ’ ע”ב), סלקא דעתך שכולם היו אלמנים וגרושים?! אלא האשה היתה ישנה בבית, מה יש בזה?! אלא שזו עוד תוספת נופך, יש תוספת ע”פ הפשט ויש תוספת ע”פ הקבלה. עוד דבר שהאדמו”ר אמר שיישנו עם פאה נכרית, ויש אמרו שזו “מצות עשה דאורייתא”. אבל באחד המכתבים (ליקוטי שיחות ח”ג עמ’ 189) גילה את הטעם לזה, וכתב שאם האשה תלך עם מטפחת, תראה את חבירתה החילונית, והיא תאמר לה: מה ה”סמרטוט” הזה על הראש?! וממילא היא תוריד אותה. אבל כאשר תשים פאה היא לא תוריד אותה. וגם במדינות אחרות היו מקומות שאסור לאשה ללבוש מטפחת ע”פ החוק. ולכן הוכרחו לשים פאה, ומצאו להם אסמכתא מחכם אחד. **אבל אדרבה הדין הוא שאשה תכסה ראשה במטפחת, וככה צריך להיות לכתחילה.** ובארץ ישראל אין דבר כזה, ולכן מכסים במטפחת. ואף יותר מזה, לא מטפחת שמגלים בה אצבע אחת או שתיים מהשערות, אלא **מכסים את הכל.** וגם הרבה אשכנזים עכשיו בא”י מכסים את הראש במטפחת, כי כבר לא צריכים להתבייש בדבר הזה. (ועיינו עוד בספר קובץ מאמרים עמ’ קל”ה והלאה).

את זה. אבל הם יודעים שבסופו של דבר כולם יגידו “שמע ישראל”, גם הרמטכ”ל וגם הבנים והנכדים שלו, כי אי אפשר לברוח מזה. הרמב”ם באגרת תימן כותב: “זאת התורה, לא ימלט ממנה איש מבני יעקב לעולם, או הוא או זרעו או זרע זרעו, ירצו או לא ירצו” (ככה כתב לפי תרגום של חכם אחד). זאת המציאות, אנשים רחוקים מן התורה, ופתאום יש בלבם משהו שמושך אותם לתורה.

מדין הרב עובדיה ע”ה והאדמו”ר מליובאוויטש ע”ה

יב. ידוע שהיתה מחלוקת גדולה נגד האדמו”ר, הליטאים ויש אומרים גם הרב עובדיה ע”ה. אבל אני צריך לדבר על זה, כי אני רוצה להנמיך את המחלוקת הזאת, ומצוה לעשות שלום בישראל. פעם אחת באו לרב עובדיה להוציא ממנו דברים נגד האדמו”ר, וביום פורים אחרי ששטה יין, “כטוב לב המלך ביין” (אסתר א’ י’), שאלו אותו: מה דעתו של הרב על האדמו”ר מליובאוויטש? אמר להם: חסידי עושים ממנו אלוה, וזו טעות, כי אסור לעשות דבר כזה. ושפך כל אשר בלבו, והקליטו הכל. למחרת בעיתון “יתד” עשו את הכותרת הראשונה מזה, כי מה יש להם להגיד?! אבל זה היה בפורים בשנת תשמ”ט (כשהאדמו”ר היה בן שמונים ושבע, כי הוא נולד בשנת בסת”ר עליון), ובחודש חשון שנת תש”ן הופיע מאמר של הרב עובדיה בחוברת שלנו “אור תורה”, ושם (סי’ י”ב) הוא כותב: **“האדמו”ר מליובאוויטש מפיץ אמונה טהורה בכל קצוי תבל”**. היכי משכחת לה? אלא כשמוציאים מפיו דבר שלא אמר אותו בהחלטיות, רק אמר שיש אנשים שטועים יותר מדי (ויש אנשים כאלה)¹³, ולכן הרב ירד על זה. אבל למעשה האדמו”ר עשה מה שלא עשה אף אחד. הוא הכיר מאז שאם לא יסדרו את הנושא של “מיהו יהודי”, אח”כ יגיע הזמן שנתחרט על זה, כי בזמנו אמרו שלא צריך את זה, כי הכל לפי הרבנות שהיא ע”פ ההלכה, אבל הוא ראה מרחוק מה שעתידי להיות בעוד עשרות שנים, שיום אחד יהרסו את זה, כי בעוונות יש לנו הורסים בעם ישראל, “מהרסיין ומחריביין ממך יצאו” (ישעיה מ”ט י”ז), והוא נלחם על הדבר הזה¹⁴.

13. פעם היתה תקופה שכתבו בעלון “שיחת הגאולה” משפט של שגעון: “חי אדוננו מורנו ובוראנו מלך המשיח לעולם ועד”. והרב **לנדא שליט”א** כעס עליהם: אתם לא מתביישים לכתוב ככה על בן אדם?! אמרו לו: זו טעות סופר, וצריך לומר “רבנו”. אבל רבנו ובוראנו זה שני עולמות, ואדם יכול לטעות בין רבנו בלי יו”ד לרבנו עם יו”ד, אבל לא מרבנו לבוראנו. אלא שהיתה להם לכותבים אמונה תפלה ושגעון, ואסור לעשות את זה. 14. בזמנו עשו “נצומה” של מליון חתימות לראש הממשלה, שיעשו רק “גיור כהלכה”, ולא גיורים של סרק, כי אין דבר כזה. אבל משום מה הדבר נדחה הרבה. פעם היה ראש

תוכלו לקבל ברכה או הנצחה בתאריך מיוחד שתבחרו בעמוד הלכה יומית בספר: **”סונה הלכות”** הנדפס על ידי המוסדות. תמורת 360 ₪ לכל שם הספר מופץ באלפי עותקים ומחולק חינם לבתי כנסת וישיבות בארץ ובחו”ל.

למסירת שמות יקירכם: **התקשרו: 08-6727523 או בפלאפון: 052-7130554**

אלפי הלכות פועלות היום להצלחתך

מקורה משבתאי צבי. ככה חשב החזון איש, ע"פ שמועה שאמרו בשם הגר"א. אבל השמועה הזאת לא אמת, כי **הצד"י הזאת מקורה בימי הראשונים, והרב מגדל עז** שהיה תלמידו של הרשב"א כתב צד"י הפוכה, וגם הר"ן בספר תורה שלו כתב צד"י הפוכה¹⁹. וככה מפורש גם בזוהר (הקדמת הזוהר דף ב' סע"ב). אמנם יש שעושים הגהות בזוהר שם, אבל אלו הגהות לא אמיתיות. ולכן הצד"י שלנו כשרה (עיין בשו"ת בית נאמן ח"א תאו"ח ס' ד). בתחילה חשבו שהיא לא כשרה, עד שמצאו תשובת חתם סופר (חיו"ד סוף סימן רס"ו) שהזמין ספר תורה לרבו רבי נתן אדלר, ואמר: הצד"י עשינו הפוכה כדעת האר"י ז"ל. ולכן אל תגידו שהצד"י הזאת באה מהשבתאים, כי אין אצלנו שבתאות, למה? כי הספרדים עשו בחכמה, ובמקום להילחם יותר מדי לא דיברו עליו בכלל, וככה לאט לאט שכחו ממנו²⁰.

אלף שנה ויותר, ועכשיו אף אחד לא מכיר את השני... פעם אשכנזי אחד מחסידי חב"ד ביקר בתונס, והתפלל "אלקינו ואלקי אבוסינו", והיה איתו אחד יוסף צבאן שיחיה (היום גר בבאר שבע) והתפלא: מה הוא אומר? רצה והחליצנו? אמר לו: לא כך אמר, אלקינו ואלקי אבותינו... אבל הוא לא רגיל לשמוע "אבוסינו", כי לא מכירים ולא מבינים אחד את השני. היה רב אחד במדנין, שהרב פינסון בא אליו ואמר לו: בוא נעשה ישיבה ביחד, אמר לו: אי אפשר להסתדר אתכם, שאל אותו: למה? אמר לו: כי במקום "ויקח חמאה וחלב" (בראשית י"ח ח') אתם אומרים ויפך קמאה וקלב... והרי כלב זה כלב, איך אפשר להכניס את זה בתורה?!... אבל הם לא יכולים לבטא את החי"ת, ואלו ויכוחים שאין בהם ממש. 19. ואפילו שיקשו לי מאה פעמים על זה, ויאמרו שהר"ן לא כתב את הספר תורה הזה, אבל הר"ן כתב אותו בלי שום ספק שבעולם. וגם אם תהיה פרופסור ודוקטור וחכם ובקי וגאון, אי אפשר להתווכח עם האמת, כי היא לא עשויה למשחק ולא "מסחרה" ("מסחרה" פירושו משחק ילדים). זו צד"י שכתב הר"ן, ומי שרוצה להכחיש יכחיש. ואם לא תרצה את הר"ן, הנה יש לנו מגדל עז שהיה תלמיד הרשב"א עוד לפני הר"ן, והוא כתב צד"י הפוכה. 20. בימי רבי אברהם אדאני ע"ה אב"ד טריפולי-לוב (חי לפני מאה חמשים שנה) היו נשים באות בלילה שלפני ברית מילה כדי לעודד את היולדת, ושרים לה "גינא אלמשיח ומעאה נתן", כלומר יבוא המשיח ועמו נתן. רבי אברהם חשב: מי זה הנתן הזה? בודאי זה "נתן העזתי" נביא השקר של שבתאי צבי. קרא לגברת הממונה על כל המשוורות

לבו "לפני זעמו מי יעמוד" (נחום א' ו'), נורא ואיום. ואילו רבי יהונתן היה עונה בנחת בשפה רכה ובכובד ראש. על מה היתה המחלוקת הזאת? רבי יהונתן אייבשיץ היה כותב קמיעות, והיעב"ץ פתח קמיע אחד מהם, וראה שם שמות שרומזים על שבתאי צבי. התפלא: איך אתה מאמין בשבתאי צבי?! וכבר עברו אז מאה שנה, ושבתאי צבי התפגר מזמן. ומזה התחילה המחלוקת הזאת. היעב"ץ כתב כמה ספרים¹⁶, וכתב ספר "עדות ביעקב" נגד רבי יהונתן¹⁷.

האמונה בשבתאי צבי החריבה את העולם

טו. האמונה בשבתאי צבי החריבה את העולם. ובמיוחד אצל האשכנזים, כי גם אחרי מאה וחמשים שנה לא יכלו להשתחרר ממנה, למה? כי היתה בזמנם תקופה קשה מאד של גזירות ת"ח-ת"ט, שהיו גזירות איומות ונוראות ונשחטו 300,000 יהודים (ואומרים שרק הפרעות של ימינו עלו על הגזירות האלה). ולכן חיפשו תקוה לזה, ופתאום הופיע "משיח" שבתאי צבי. פעם מישהו התבטא: "ספרדי אחד שיגע את כל האשכנזים". זה שבתאי צבי שהיה ספרדי שבא מאיזמיר בתורכיה, ושיגע את האשכנזים, כי אמר להם: "אני משיח" ועשה גימטריאות וכו'. אבל הספרדים ראו אחר"כ שהמשיח הזה נעשה מוסלמי, ואמרו: סלקא דעתך שהמשיח יהיה מוסלמי?!... ואחרי עשר-עשרים שנה כבר שכחו ממנו. אבל האשכנזים לא יכלו להשתחרר מזה.

וראיתי מה שכתבו עלינו וה' יסלח להם

טז. ולא זו בלבד, אלא שהאשכנזים חשדו שהספרדים עדיין מאמינים בסתר בשבתאי צבי, כי התפלאו: איך יכול להיות שאנחנו כבר מאה וחמשים שנה ולא השתחררנו מזה, ואילו הספרדים לא מזכירים אותו בכלל?! לא יעלה על הדעת. לכן אמרו שהספרדים בירושלים לא אומרים "תיקון חצות" כי לפי דעתם כבר הגיע המשיח. ככה כתב היעב"ץ באחד הספרים שלו. והרב חיד"א (שם הגדולים ערך קצור תקפו כהן) עונה על זה, וכותב: ודע כי אצלנו אין אף אחד מפקפק בדברי רבותינו, ובחצות הלילה הולכים וקוראים "תיקון חצות". ובפרט בימי בין המצרים, ומרגלא בפומייהו דרבנן "אשרי כל חוצ"י בו" (ע"פ תהלים ב' ב'), כלומר אשרי מי שקורא תיקון חצות. וראיתי מה שכתבו עלינו, וה' יסלח להם, כי לא היו דברים מעולם.

הצד"י הפוכה ישרה ונכונה

יז. היה עוד משהו כזה, שהספרדים עושים צד"י בספר תורה, שהראש הימני פונה ימינה והראש השמאלי פונה שמאלה, כאילו הם "ברוגז" אחד עם השני¹⁸. ובאו האשכנזים ואמרו: הצד"י הזאת של הספרדים

16. ויש לי ספרים שכתב היעב"ץ, יש ספרי יעב"ץ פולמוס ויש ספרי יעב"ץ הלכה (פעם אמרו שכל אחד עולה שש מאות שקל, אז קניתי אותם), והם צילום מדפוס ישן נושן. ומצאתי בהם כמה דברים טובים. למשל מה שאנחנו אומרים במוצאי שבת **פיוט המבדיל בין קדש לחול**: קראתיך יה הושיעני, ארח חיים תודיעני, **מדלות תמלטני**, מיום עד לילה. בספרים כתוב "מדלות תבצעני", (ע"פ הפסוק בישעיה ל"ח י"ב). **אבל סבא ואבא ע"ה היו אומרים "מדלות תמלטני", כלומר מהדלות והעוני תמלט אותי**, למה? כי "תבצעני" זה לשון קללה, כלומר תחתון אותי לשנים, ומה התפלה הזאת?! (ועיין בסידור איש מצליח מהדורא רביעית עמ' 608). קם מג'נון אחד מבני ברק ואמר: איך אתה משנה נוסח וכו'?! אבל אתה יכול לצעוק עד מחר, כי מצאתי פעמיים בספרי היעב"ץ (ספר שימוש דף ע"ז סע"א), ובספר שבירת לחות האון דף כ"ט סע"ב) שכותב: אני השמטתי את כל הפיוט הזה בגלל המלה הזאת, כי בזה מקלל את עצמו שאומר "מדלות תבצעני". וא"כ מה עדיף? למחוק את כל הפיוט הזה או לתקן מלה אחת "תמלטני"? וככה מקובל אצלנו, והמקור הוא מספרי יעב"ץ. ויש שאומרים מלה אחרת (אולי "תוציאני").

17. הגאון בעל "תשובה מאהבה" רבי אליעזר פליקס (תלמידו של הנועד ביהודה) קנה את הספר הזה, ולפני שנים רבות ראיתי בספר גדולת יהונתן (עמ' 72), שהוא כתב בשער הספר: "בעזרת ה', ספר זה עדות שקר הוא". אז למה קנה אותו? שבביל להתלוצץ בעוברי עבירה המאמינים בשבתאי צבי, להראות להם כמה טיעויות ושטויות הם עשו בעולם.

18. פעם הלכתי לבית התפוצות, וראיתי כתוב בכניסה "בית התפוצות", עם צד"י ספרדית שהראשים שלה ברוגז, למה? כי זה בית "התפוצות", ואנחנו הלכנו בגלות

כסא רחמים
סניף עמנואל

הרישום נמשך

לאור סיום פרוייקט בניית חדרי הפנימייה החדשים והמרווחים בישיבתנו הקדושה

ישנה אפשרות לקבל עוד בחורים לשנה"ל הבאה
(גם לשיעורי ב'ג')

בישיבתנו הקדושה
הסניף של "כסא רחמים" ביישוב עמנואל
(כ-35 דקות נסיעה מהמרכז)

בנהגתו ובהכוונתו של חן שליט"א

רמה לימודית גבוהה, כמסורת הישיבה	עבודה על יראת שמים פנימית	צוות ח"ה מקצועי, מסור ואיכפתי	יחס אישי חם, מסור ומלגות לתלמידים
----------------------------------	---------------------------	-------------------------------	-----------------------------------

לקביעת ראיון ומבחן לרישום, ניתן להתקשר:

050-4125900 הרב אריה
054-8463584 הרב אורי

בברכת התורה, ההנהלה

מחלוקת הגר"א ורבי שניאור זלמן

ית. היתה עוד מחלוקת בעולם, בין הגר"א לבין רבי שניאור זלמן. הגר"א חשב שהחסידיים כופרים, על מלה אחת שנחלקו בה, ולכן אמר שאסור לקחת בנותיהם ואסור לאכול מפיתם, כי יינם יין נסך ופיתם פת נכרי, ולא השאיר מלה שלא כתב עליהם. ועשה חרם נגד החסידיים בשנת תקל"ב (תקלב בערבית פירושה התפוק). אבל תלמידו של הגר"א רבי חיים מוואלוז'ין, ראה שהחסידיים לומדים תורה, והתפלל על זה. הוא התרועע ודיבר בד"ת עם נכדו של האדמו"ר הזקן הצמח צדק מליובאוויטש, וראה שהוא חכם גדול. אמר: **אמנם מורי הרב עשה רעש מזה, אבל אם היה מכיר אותם שהם אנשים טובים, היה פוסק הרעש הזה.** לעומת זה, הצמח צדק שהיה גאון גדול (וכתב תשובות וספרים בלי סוף) אמר לרבי ברוך אפשטיין (או לאבא שלו): **לולי הגר"א היינו נסחפים יותר מדי אחרי הקבלה והחסידות, ושוכחים את לימוד הגמרא.** ולכן הגר"א עשה טוב בזה, כי הוא נלחם שנלמד גמרא. ולא רק זה, אלא רבי חיים מוואלוז'ין בספר נפש החיים (שער ד' פרק א') כתב: "ראיתי עיירות שאין בהם ש"ס אחד שלם". אתה בא לעיר ומבקש מסכת פלונית, ואומרים לך: אין לנו את המסכת הזאת, מסכת זבחים? אנחנו לא לומדים זבחים, מסכת כריתות? הם שואלים: מה זה כריתות? אבל בזכות החכמים של ליטא, צריך להיות בכל בית ש"ס שלם".

למה דיבר משה עם קרח בלשון רבים?

יט. בפרשת קרח לומדים כמה צריך להתרחק מהמחלוקת. פסוק אחד נחמד מאד: **"ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי, המעט מכם**

האלה, אמר לה: גברת, "יבוא המשיח" אני מבין, אבל "עמו נתן" מי זה? אמרה לו: אני לא יודעת, ככה שמעתי מסבתא שלי ששמעה מסבתא שלה עד לסבתא הראשונה בעולם... (מי זו הסבתא הראשונה בעולם? סרח בת אשר ראשי תיבות "סבתא"). אמר לה: זו טעות,

צריך לומר "יבוא המשיח והלוייתן", שנאכל לוייתן. אמרה: איזה פירוש אמיתי! מכאן ולהבא כולם יגידו "המשיח והלוייתן". ככה בלירעש, אתה יכול להסביר כל דבר בטוב טעם, כי במלחמות לא ייצא לך כלום, זה נלחם מכאן וזה נלחם משם, ואין לדבר סוף. **21.** בזמנו עיתון "ידיעות אחרונות" הדפיסו שבעים וחמשה אלף עותקים מהתלמוד, ורבו של אבא רבי **חיותה ע"ה** אמר: בזכות זה אני יודע שלא תשתכח תורה מישאל. והיום כמעט על כל שאלה בעולם, תלחץ על המחשב והוא יביא לך תשובה מה דעתו של פלוני ומה דעתו של פלוני. **אמנם לא צריך כל הזמן ללכת למחשב,** אבל אם במקרה באה לך שאלה מסובכת הכל נמצא כתוב לך שם.

כי הבדיל ה' אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו, ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי איתך" (במדבר ט"ז ח'-י'). רש"י הוקשה לו: איך כתוב "ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי", הוא מדבר עם קרח או עם כל בני לוי? לכן פירש שהוא פנה תחילה לקרח, וכיון שהוא לא רצה לשמוע אז עזב אותו ואמר "שמעו נא בני לוי". אבל קשה על זה, כי אח"כ כתוב "ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי", וא"כ הוא עדיין מדבר עם קרח, אז למה כתוב בני לוי? היה צריך לומר "שמעו נא בן לוי". לכן יותר נראה לפרש שמשה רבנו דיבר בכבוד לקרח, **וכמו שידוע בצרפתית ובכמה שפות שאם מדברים עם אדם מכובד אומרים לו "אתם" בלשון רבים** (וגם באידיש מדברים ככה)²². ולכן אמר לנו "שמעו נא בני לוי" בלשון רבים²³. ואח"כ אמר "ויקרב אותך" כי הוא מדבר עם קורח. זה הפשט הפשוט.

בחורי ישיבות צריכים ללמוד לדבר ברבים

כ. צריך ללמוד שבתורה תמיד יש חידושים והסברים להכל, **ויש טעם ומתיקות בתורה. ומי שידוע להמתיק את הדברים, חייב לדבר על זה.** ולכן בחורים בישיבות צריכים ללמוד לדבר ברבים, ולא שאדם ידע לפלפל ולכתוב ולפסוק הכל, אבל שמבקשים ממנו להגיד כמה מלים, הוא לא יודע כלום. לכן צריך ללמוד גם לדבר וגם לחשוב ולהכין דברים, כי לפעמים אדם נמצא בלחץ וצריך למצוא משהו לומר לרבים. ככה נוכל לחבב את התורה, וזו מצוה, "ואהבת את ה' אלקיך" (דברים ו' ה'), **שיהיה שם שמים מתאהב על ידך** (יומא פ"ו ע"א). **הרב עובדיה ע"ה הצליח להפליא בדבר הזה.** פעם אמרו לו שיש יהודי אחד מחלל שבת שבא לשמוע את הרב, אמר להם: כשהוא יבוא תעשו לי סימן, ואני אתחיל

22. לפני כמה שנים סיפר לי זקן אחד בשם ברומברג, שהוא למד בישיבת חברון לפני שנת תרפ"ט, והוא וחבירו רצו לראות את הרואצ'ובר, שמספרים עליו שהוא בעל זכרון מדהים. והוא אומר לי: נסענו אליו לדווינסק, ולפני מנחה וערבית שאלנו אותו שאלה והוא ענה לנו, שאלנו אותו שוב, ואמר לשואל **"אתם תיש"**. נדהמנו מזה. הלכנו לתלמידים שלו, ואמרנו להם: למה הרב שלכם קורא לנו "תיש"? אמרו לנו: הוא אמר "אתם תיש", ועשה לכם כבוד בזה, שאמר לשואל "אתם" בלשון רבים ולא "אתה". הרואצ'ובר היה חריף מאד, ואם מישוהו לא מבין אותו היה יורד עליו. פעם רב אחד בא אליו ואמר לו: למה כבודו לא רוצה לברך את האשה העלובה הזאת? הרי אפילו על הדיני כתוב בגמרא (ברכות ז' ע"א): "אל תהי ברכת הדיני קלה בעיניך", קל וחומר כבודו. אמר לו: **עד שאתה אומר לי לברך בקל וחומר תברך אתה בלי קל וחומר...** זאת אומרת אתה הדיני אז תברך אתה, מה אתה רוצה ממני?! ככה היה חריף.

23. ומצאנו דוגמא כזאת בפרשת יתרו: "ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה" (שמות י"ח י'), מה זה "אתכם"? אי אפשר לפרש את כל עם ישראל, כי כתוב אח"כ "אשר הציל את העם מתחת יד מצרים", והכפל למה לי? אלא "אתכם" זה משה, כי בהתחלה יתרו חשב: משה זה חתני, ואני לא צריך לכבד אותו (אתה לא ידע מי זה משה רבנו? זכית שהוא חתני!). אבל עכשיו שראה שהוא אדם גדול מאד, אמר: "אשר הציל אתכם" בלשון כבוד.

ב-12 נרכים מהודרים

בשורה משמחת ללומדי התורה הקדושה

יצא מחדש הסט המבוקש

ערך השולחן

על 4 חלקי שו"ע

לרכינו גאון עוזינו רבי יצחק טייב צוק"ל

בסדר חדש מתוקן משניאות | באותיות מאירות עיניים

א מבצע לרגל שבוע הספר

25% הנחה מחירוון 5-7 תשלומים

מוקד הזמנות:

יריד הספרים רחוב מאה שערים 6 ירושלים

טל-פקס: 02-5370016 פלא. 052-5671875/6

s025370016@gmail.com

מקור הספר מלכי ישראל 3 ירושלים

בשנה טובה לשוחרי התורה והמצוות

כידוע עילוי גדול הוא לנשמות הנפטרים להנציח את שמותיהם בספרי לימוד אשר ילמדו בהם תלמידי חכמים

לכן מכון "ארח צדיקים" יצא במבצע גדול ונרחב אשר בו אדם הרוצה להעלות את נשמת יקיריו למקום גבוה בן ערך יוכל בתרומה למוסדות לעשות כן.

בתרומתכם אנו ננציח את שמות יקירכם

בתוך ספרי מן הגאון רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל ואנו נחלקם לישיבות, סוללים ובתי מדרש שילמדו מתוכם.

וכן תעשו נחת רוח לקרובי משפחתכם בקלות ללא מאמץ כלל

לפרטים והזמנות: **08-6727523**

050-4174471

בנקר (נרשמים 130-130) ובישר (הישעיר 2250-2030)

צדיקים ארוח נהיה

(בשנת תשל"ב)²⁵, והביא שם (עמ' ה') תשובה מרבי יוסף חיים ע"ה (שו"ת רב פעלים ח"א חאו"ח סי' א'), שאפילו אדם לא מתרגש יקרא את זה, כי המלים לבד פועלות את פעולתן. לכן מצוה לקרוא "תיקון חצות", שנזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.

אל מלא רחמים, יתמלא ברחמים על נפש רוח ונשמת שרה בת כמונה שהיום יום פקודתה, תהא נשמתה צרורה בצרור החיים, אמן כן יהי רצון. ועל נפש בתי העלמה גאולה עדנה בת אסתר ז"ל, תהא נשמתה צרורה בצרור החיים.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל השומעים את השיעור ב"קול ברמה", ואלה שאח"כ קוראים אותו בדפים של "בית נאמן". הקב"ה ימלא כל משאלות לבם לטובה, ויראו נחת מילדיהם, ויזכו לראות בחופת בניהם ונכדיהם, עד סוף כל הדורות, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.

25. וכתב שם: בשנת "תאמר שתזכה לראות בבנינו", כלומר תאמר תיקון חצות שתזכה לראות בבנין הבית.

לספר סיפור על השבת ועל התפלין וכדו'. וככה אלפים ורבבות חזרו בתשובה בזכותו. אם אדם לא ילמד לדבר יאמרו עליו שהוא "סגור", "ייריחו ומוסגרת אין יוצא ואין בא" (יהושע ו' א'), אין יוצא ואין בא ראשי תיבות "איוב", כי הוא כמו איוב... לכן אדם צריך להשתדל ללמוד לדבר ברבים, וכל ילד מגיל ארבע עשרה-חמש עשרה ידבר כמה מלים כל שבת.

לזכור לומר "תיקון חצות" בין המצרים

כא. הנה מגיע זמן תמוז, וצריך לזכור לומר "תיקון חצות". ומי שיכול להיות ער בחצות הלילה יאמר את זה. אומרים "תיקון רחל" ו"תיקון לאה", שהם רומזים על ספירות של מעלה, שזה רומז למלכות. וכמו "יעקב", שזה לא יעקב אבינו שלנו אלא זה ספירות של מעלה, שיעקב זה רמז לתפארת²⁴. לכן אדם יקרא תיקון חצות, ואפילו אם לא יוכל לבכות בזה. לפני שנים רבות הרב דבליצקי שליט"א הוציא חוברת בזה

24. כתוב בזוהר (בראשית דף צ"ט ע"א): "הנה שלשה אנשים נצבים עליו" (בראשית י"ח ב'), מאן נינהו שלשה אנשים? אברהם יצחק ויעקב. ובא אדם ושואל: איך יתכן שזה אברהם יצחק ויעקב? הרי אברהם אבינו עומד שם, וכי יש עוד אברהם?! אבל אברהם יצחק יעקב הכוונה חסד גבורה תפארת.

(שם) זאת חקת התורה וגו' ויקחו אליך פרה אדומה וגו'. הנה הכופרים ואומות העולם אומרים לישראל שיש בתורה דברים שאינם מתיישבים על השכל כמו פרה אדומה שהיא מטהרת את הטמאים ומטמאה את הטהורים, וכן יש כמה מצוות שאין בהם טעם מושכל כמו איסור גילוח הזקן בתער דמה בכך אם גילח זקנו בתער, וכן לבישת כלאים, וכן גרושה וחלוצה וזונה לכהן וכדומה שאין בהם טעם מושכל שהאדם מעצמו שכלו מחייבו לעשותם אילולא גזירתו יתברך, והם מצד מיעוט שכלם אומרים שח"ו לא נכתבו בהשגחה חלילה וכיון שאין שכלנו מחייבנו לעשותם ואין בהם שום נזק אין מן הראוי לעשותם, ובשלמא דברים שהשכל מחייבם אין הכי נמי שצריך לקיימם. והסתירה לדבריהם היא על פי משל לרופא גדול ומהולל בחכמתו ונתפרסם בכל המדינות אליו יבואו מקצות הארץ לרפואת חולים ולהתלמד ממנו חכמת הרפואה, והרופא הנז' חיבר ספר גדול בהנהגת האדם שלא יבא לידי חולי כגון דבר פלוני מזיק לדבר פלוני ודבר פלוני מזיק לדבר פלוני וכדומה, והדפיסו ונתפשט הספר אצל הרופאים שבזמנו. ויהי היום קנה אחד ספר מהם ללמוד בו ולהתנהג על פיו, ויבא אליו חבירו ושאל ממנו הספר, וכאשר קרא בו איזה דפים לא הבין מה שייכות למאכל פלוני עם חולי פלוני מקוצר דעתו ויאמר לבעל הספר לפי דעתי הספר הזה הבל ורעות רוח שהרי כתוב בו שדבר פלוני מזיק לדבר פלוני ובאמת

אשכול הכופר

מתורתו של מורנו ורבנו מרו הנאון רבי חיים חי חויתיה הכהן זצוק"ל ראב"ד ברבא זמנדולי ראשי הושיבות שבה מתוד ספר "תורת החיים" פרשת חקת

מצד זה ראוי לנו ללכת בדרכי התורה והמצוה ואל נחוש לדבריהם. ועוד מצד אחר כי הטענה שבאים בה עלינו אינה בכח רק ממה שלא ידעו טעם למצוה זו, וזה הבל ורעות רוח כי ממה שלא ידעו ולא הבינו אין להחליט מזה שום דבר כי אולי אם יבינו ישובו מדעתם הנפסדת וכמו שענה אותו אדם לחבירו. ובזה אפ"ל כוונת הכתוב (תהלים צב, ו) מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך איש בער לא ידע וגו', ר"ל מה גדלו "מעשיך" ה' רמז לתורה שהיא תיקון לאיברים הנפשיים שבאדם, ולשון עשיה הוא תיקון כמו (דברים כ"א י"ב) "ועשתה" את צפרניה וכמו וכן הבקר אשר "עשה" (בראשית י"ח ח') וכדומה, מאד עמקו מחשבותיך שלכל מצוה ממצות התורה יש טעמים וסודות נפלאים ועמוקים שאין נברא יכול להשיגם, וכולם הם בדעת ובתבונה רבה, וטענת הכופרים שמחמת שלא מצאו טעם מספיק לדלות דעתם בוז יבוזו לתורה היא טענת הבל ושגועו, כי איש בער לא ידע שמצד עצמם הם נבערים מדעת ושוטים, ואילו דעת עליון שהוא מקור החכמה והמדע היא האמתית. ועוד בה, וכסיל לא יבין את "זאת" שהיא התורה, כי כל כוחם הוא ממה שלא הבינו וזו אינה טענה כי אולי אם יבינו ישובו מדעתם הרעה.

מה שייכות לזה עם זה וזה אינו מספיק לדחות הכח של מחבר הספר שבנה דבר זה על יסוד. ע"כ המשל. והנמשל הוא כי מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא מקור הדעת והחכמה נתן לנו תורתו תורת אמת שהיא ארוכה ומרפא לתחלואי הנפש שאם נזוהר בה יהיו איברי נפשנו שלמים וחזקים ולהפך אם נעבור על מצוות התורה אנו עושים פגם באיברי נפשנו, כמו שאמרו רז"ל (מכות כ"ג ע"ב) דתרג"ג מצוות כנגד רמ"ח איברינו ושם"ה גידנו שכל מצוה היא מיוחדת לתיקון אבר או גיד אחד, והנה אומות העולם ושאר הכופרים טוענים לישראל שיש כמה מצוות או עבירות שאין בהם טעם שכלי ומן הראוי שלא לחוש להם כי מה שייכות יש להם לתקן האיברים או הגידים של הנפש, ובודאי שמלכו של עולם יודע הוא טעם כמוס הגלוי לו יתברך בסודות עמוקים שאין שום נברא יכול להשיגם, אך המה מחמת שלא ידעו פשר דבר פרקו מעליהם עול מצוות חוקיות ואומרים לישראל שגם הם יעשו כן, אך יש ב' טענות חזקות לישראל לדחות טענתם, הראשונה מצד גדלו יתברך שהוא מקור החכמה והמדע ואם שקול ישקל דעתם עם דעתו יכיר אלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות מדעתם הנפסדת, והיא כגרגיר חרדל וכטפה מן הים הגדול לפני דעתו יתברך שמו, וא"כ

מה קשר ושייכות ביניהם? וכיון שכן א"צ להתנהג ע"פ מדותיו ולצער עצמך שלא תאכל דבר פלוני ושלא תעשה דבר פלוני, כי לכולם לא מצאתי סרך התייחסות להזיק שכתוב שם. ויאמר לו חבירו דע שיש שתי טענות חזקות לסתור דבריך ולקיים מה שכתוב בספר, א כי מחבר הספר מפורסם הוא בכל העולם בחכמת הרפואה ולא יתכן שחכם גדול כמותו יטעה ויאמר דברי הבל שדבר פלוני מזיק לדבר פלוני ואינו כן, אלא צריך לומר שהוא יודע בהחלט שכן הוא על פי איזו הקדמה וידיעה שלא תדע אתה שהאמת כן הוא, והגם שאתה אמרת שלדעתך אין שום שייכות מ"מ צריך לשקול דעתו עם דעתך במאזנים ונראה דעת מי מכרעת ואין ספק שדעתו מכרעת אלף אלפי אלפים מדעתך. ועוד טענה אחרת כי מחבר הספר אמר בהחלט שדבר זה מזיק לדבר פלוני ובהכרח שיש לו איזו הקדמה וידיעה שעליה בנה זה ואי אפשר בעולם שיאמר דבר בלי שום הבנה ומוכרח שיש יסוד לזה, אבל אתה לא שידעת אותו יסוד וסתרת אותו אלא טענתך היא מחמת שלא ידעת מה שייכות יש בדבר זה עם דבר זה ואפשר שאם תדע תסתלק טענתך, ונמצא שאין כוחותיכם שוים שמחבר הספר בנה על יסוד והסברא שלך אינה בנויה על שום יסוד אלא על שלא ידעת

ילדי גאולה

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה
בית נאמן לילדים מתוך שיעורו של מרן ראש הישיבה שליט"א

גליון 74

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן
23 שלוחה 079-9270505
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס
(נא לציין שם וטלפון)

א' בתמונה?

לחצו לתספור

לו שיראה להם את הפרה, אמר להם: "קדם כל אני אספור את הזהובים". אחרי שספרו וראו שיש פאן מאה אלה, הלך והוריד מהפרה את העל והביא להם אותה. הסתכלו ואמרו לו: "קח אותה כי אנהנו לא צריכים אותה". אמר להם: "מדוע? הרי זאת הפרה של אתמול", אמרו לו: "נכון שזאת הפרה של אתמול, אבל עשית לה צרות צרורות ולא נתת לה לישון עם כל העל ששמת עליה", שאל אותם: "מי אמר לכם?" אמרו לו: "אנהנו יודעים את זה". הלך והניח את עצמו לא לפני שאמר "ברוך ה' אלקי ישראל", כי הקדוש ברוך הוא נתן לחכמי ישראל דעת שידעו אם עלה עליה על או לא.

המדרש ממשיך: איך יודעים אם עלה עליה על או לא? יש לפרה שני סימנים שאפשר לדעת אם עלה עליה על, **דבר ראשון**, הפרה בטבעה היא חפשיית ועושה מה שרוצה, כי היא גדלה במרחב והפל בסדר, אבל אם מעלים עליה על אז העינים שלה פוזלות, וחכמי ישראל ראו שהן פוזלות, ו**דבר שני**, בגב שלה יש שתי שערות, ואם הפרה הזאת לא עלה עליה על אז השערות זקופות ועומדות, ואם עלה עליה על אז השערות נכפפות, כי כבר אין לה כח יותר. ואת זה החכמים בדקו וגלו שבאמת הפרה ההיא פוסלה. (גליון 70 אותיות ד-ז).

במדרש "פסיקתא רבתי" (פרשה י"ח) יש ספור נפלא: מעשה שהצרכו ישראל לקנות פרה אדמה, כי נגמר להם אפר הפרה, אז הלכו לגוי אחד שיש ברשותו פרה אדמה, והביאו עמם הרבה כסף. הגוי הזה שמע שהיהודים צריכים את הפרה הזאת, והבין שהם עושים מזה ענין גדול, אמר להם: "פחות ממאה אלה זהובים אני לא מוכן למכר אותה". אמרו לו: "נתן לך חמשים אלה זהובים בהתחלה, ונתן לך שטר על שאר הסכום". לא הסכים, אלא רק מאה אלה זהובים במזמן. אמרו לו שאין להם הסכום הזה, אמר להם: "תלכו ותבואו פעם אחרת".

בזמנם כבר תרומה התורה ליגנית- בימי תלמי המלך (כמבואר בגמרא מגילה דף ט' עמוד א'), אז מה הוא עשה? הלך לבדק בתורה מה מיוחד בפרה הזאת, וראה פתוב "פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על", אמר לעצמו: "עכשו אני יודע לשחק ביהודים", וכשהפרה רצתה לישון, נתן עליה כל העל שבעולם, "הכביד עלו על צוארה", ועשה לה "תקון כרת" כל הלילה ולא נתן לה לישון...

למחרת בבקר באו חכמי ישראל לפי תמם, והביאו שק מלא מאה אלה זהובים, אמרו:

הלכה נאמנה

אם אדם אין לו זמן, יכול לקרא "חק לישראל" גם בין לחש [תפלת שמונה עשרה] לתורת הש"י. ואמנם הרי חכמים שהחמירו בזה, והיה חכם אחד שהיה צדיק ומקובל, ובסוף ימיו היה סובל מיסורים, ואמר: "אני חושב שהיסורים האלה באו אלי בגלל שהייתי לומד וקורא בין לחש לתורה", אבל מרן רבי כלפון הכהן זצ"ל (בשורת שואל ונשאל חלק ה' סימן י"ד) אומר שמתר למד בין לחש לתורה. רק שאדם לא ימחר בתפלת הלחש כדי להספיק ולקרא חק לישראל או כמה פרקי תהלים, אלא יתפלל פדרכו כמה שאדם בדרך כלל מתפלל (ארבע חמש או שש דקות), ואם השליח צבור עדין לא התחיל את החזרה, אז הוא יכול בינתים לקרא פסוק או שנים מחק לישראל או לקרא מזמור תהלים. אבל אם הוא שליח צבור, אז לא יקרא כלום בין לחש לחזרה. (גליון 38 אות ז).

חידה

שמות הזוכים:
בחידה: דוד שמואל כהן אשדוד
משנה בטיטו באר יעקב
במי בתמונה: אליהו דהן בני ברק

מי נהפך ל'לוייתו'? ומי קרא למי 'תיש'?

(השוכה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי)

פתרון החידות מהגליון הקודם:

פתרון החידה: אמן פרושה לפעמים "אמת", ולפעמים "פו יהי רצון", ושני הפרושים אותה גימטריא.
פתרון מי בתמונה: מרן ראש הישיבה שליט"א עם להבה"ח מרן הראשון לציון הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל

תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 | בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (נא לציין שם וטלפון) | נא לשלוח התשובות עד יום שני בערב

סימן ק"מ ליפסאי): "אפלו שמעתי באזני, וידעתי בודאי שאדם פלוני התכבד בקלונג, ובעט בדברי, אפלו חרף, איני מרגיש ולא מקפיד על זה, אלא אמחל ואסלח". זה אפי מיוחד, שאפלו יבעטו בדבריו ויחרפוהו לא אכפת לו. (שם אות ב').

ד. בחודש תמוז כותבים "יה"ל", ראשי תבות "ההפך לטובה" (ככה כותבים אצלנו ואולי בעוד כמה עדות), אבל כשאמרנו "יהי רצון" של ראש חדש [בשבת לפני ראש חדש] אמרנו "יחדשהו" הקדוש ברוך הוא עלינו ועל כל עמו ישראל וכי. ובחודש אב יש מנהג טוב לומר "הפכהו", כי חודש אב כבר בתחלתו הוא לא טוב, ושהקדוש ברוך הוא יפכהו לטובה. (גליון 69 אות א').

א. בפרשת השבוע נקרא איך משה רבנו שולח מכתב למלך אדום, וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום (במדבר פרק כ' פסוק י"ד), ולקאורה מה צריך לכתב לזו? כה אמר מלך ישראל, שהרי משה רבנו היה מלך, וכמו שכתוב "ויהי בישרון מלך" (דברים פרק ל"ג פסוק ה'), וכן "לפני מלך מלך לבני ישראל" (בראשית פרק ל"ו פסוק ל"א), והכונה על משה רבנו. אבל משה רבנו ענו בטבעו, והוא כותב לו ככה: "כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו". אחר כך הוא אומר לו: "ונצעק אל ה' וישמע כלנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים" (במדבר שם פסוקים י"ד-ט"ו), ומי זה המלאך? משה רבנו (ואין הכונה למפת בכורות, שהרי זה היה לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח ולא על ידי שרף, ואם פן מי זה המלאך? אלא זה משה רבנו בעצמו), ואם פן הוא היה צריך לומר "וישלח אותי ויצאנו ממצרים", כי כשאתה

שולח למלך אדום אז תראה לו שאתה מלך לא פחות ממנו, אבל אצל משה רבנו אין דבר כזה, ולכן הוא אמר "וישלח מלאך", וזו ענה אמיתית. רואים מכאן כמה חשוב לאדם שיהיה ענו. (גליון 70 אות ט').

ב. כמה מהדורות יש לתשובות הרמב"ם. המהדורה הראשונה שבהם זה שו"ת "פאר הדור", ולא הרמב"ם בעצמו קרא לספרו ככה, אלא מי שערך את התשובות ותרגם אותם מערבית לעברית, שהוא רבי מרדכי תמה, שהיה בן דורו של מרן החיד"א (ולפעמים אתה מוצא שם לשון מליצה, אבל הרמב"ם לא כותב בלשון פזאת, אלא זה מעשה המתרגם). אחר כך נדפסה מהדורה אחרת בשנת תרי"ט - "מהדורת ליפסאי", שהיא ליפסאי. הן איש חי היתה לו המהדורה הזאת, והוא מזכיר את התשובות האלה בפרשת בלק לגבי יין נסך (שנה שניה אות א'), אחר כך היתה מהדורה אחרת, "מהדורת פרימו: רישלים תרצ"ד", של הרב אברהם

שור: הרה"ג שמואל עידן שליט"א